

Valtiovarainministeriölle

VM140:06/2013

Lausuntopyyntö hallituksen esityksen luonnoksesta laiksi hallinnon yhteisistä sähköisen asiointiin tukipalveluista ja laiksi valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

FK OSALLISTUU KANSALLISTA PALVELUARKKITEHTUURIA KOSKEVAAN OHJELMAAN (KaPa) JA TUKEE EHDOTETTUA LAINSÄÄDÄNTÖÄ

- **Finanssialan tavoitteena on edistää uutta kasvua ja toimia hyvinvoinnin moottorina. Yhtenä päätavoitteena on tehokkaiden ja turvallisten digitaalisten palveluiden vauhdittaminen.**
- **Finanssiala haluaa olla yhteistyökumppani kansallisen palveluarkkitehtuurin toteuttamisessa ja osallistumme KaPaan eri tavoin.**
- **Vain yhteistyöllä saamme sähköisen asiointiin yleistymään ja siten parannettua Suomen kilpailukykyä.**

Finanssiala on pitkään tehnyt työtä digitalisaation edistämiseksi ja antaa sähköisen asiointiin edistämiseen vahvan panoksen. Finanssiala on mukana erilaisten digitalisaatiohankkeiden valmistelussa, joista voi mainita mm. sähköisen asunto-osakerekisterin ja kansallisen tulorekisterin perustamisen ja potilastietojen lakisääteisen välityksen sähköistämisen. FK pitää erittäin tärkeänä, että tällaiset laajoja taloudellisia hyötyjä tuottavat hankkeet toteutetaan ja että niissä kaikki tahot hyödyntävät kansallista palveluväylää.

FK toteaa, että julkishallinnon palveluille asetettuja auditointi-, tietoturva- ja muita vaatimuksia ei tule ulottaa sellaisenaan yksityissektorille. KaPaan liittymisen tulee olla yksityissektorille aina vapaaehtoista. Myös teknologisten ratkaisujen tulee olla vapaasti päätettävissä, kun ne täyttävät liityntärajanpinnalle asetettavat perusvaatimukset.

1 FK tukee vahvasti ehdotettua lainsäädäntöä

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki hallinnon yhteisistä sähköisen asiointiin tukipalveluista. Sähköisen asiointiin tukipalveluilla on tarkoitus yksinkertaistaa ja helpottaa turvallista hallinnossa asiointia. Lisäksi palveluilla edistetään julkisen hallinnon avoimuutta sekä parannetaan julkisen hallinnon palvelujen laatua. Palveluilla on myös tarkoitus parantaa tietojen yhteiskäyttöä ja edistää yritysten mahdollisuuksia hyödyntää julkisen hallinnon tietovarantoja ja palveluja, mikä on erittäin tärkeää finanssialan yrityksille.

Palvelutuotanto keskitetään pääsääntöisesti Väestörekisterikeskukseen. Ehdotuksen mukaan yhteisiä sähköisen asiointiin tukipalveluja voitaisiin suurelta osin tarjota maksutta myös yksityiseen toimintaan, joten kansallista palveluväylää voitaisiin käyttää turvalliseen tiedonsiirtoon myös viranomaisen ja yksityisten yhteisöjen tietojärjestelmien välillä.

Tukipalveluja käyttävä käyttäjäorganisaatio voisi olla siis julkishallinnon ohella esimerkiksi pankki tai vakuutusyhtiö. Avoin ja maksuton tieto KaPan kautta on kannatettavaa ja FK:n jäsenyrityksillä on tällaiseen tietoon paljon käyttötarpeita siltä osin kuin tieto ei ole salaista ja sitä on oikeus käyttää.

2 Tukipalvelujen käyttöä koskevat kommentit

FK:lle keskeisimmät KaPan osa-alueet ovat luottamusverkosto, asiointivaltuuspalvelu ja palvelunäkymät. Palvelunäkymiä, viestinvälityspalvelua ja asiointivaltuuspalvelua tarjottaisiin julkisena maksuttomana palveluna yksityisille yrityksille, minkä todetaan edistävän yksityisen sektorin yritysten sähköisen asioinnin palvelujen käyttöä ja kehittämistä. Tämä on FK:n jäsenille keskeistä ja finanssialan yritysten kannalta **yksi palvelukanava** olisi erittäin hyvä malli, koska yksittäisten yhtiöiden ei tarvitsisi rakentaa ja ylläpitää järjestelmäliittymiä moniin eri viranomaisiin.

Tukipalvelun käyttö

Ehdotetun 5 § 5 momentin mukaan kansallista palveluväylää voitaisiin käyttää tietojen siirtoon myös viranomaisen ja yksityisten yhteisöjen tietojärjestelmien ja asiointipalvelujen välillä. Pykälän 6 momentin mukaan jos julkista hallinto- tai palvelutehtävää hoitavan muun kuin viranomaisen tiedot kuvataan palvelutietovarantoon, vastaisi toimintaa ohjaava tai valvova viranomaisen tietojen kuvaamisesta.

Perustelujen mukaan viranomaisille asetetun käyttövelvoitteen vuoksi palveluväylä olisi käytännössä lähtökohtaisesti ainoa mahdollisuus yksityisen sektorin toimijalle huolehtia tiedon siirron rajapinnasta julkishallinnon kanssa.

Perusteluissa jää epäselväksi, koskisiko palveluväylän käyttövelvollisuus poikkeuksetta kaikkia viranomaisia ja viranomaisraportointia. Keskeisiä tahoja viranomaisraportoinnin kannalta finanssialalle ovat esimerkiksi Finanssivalvonta, Suomen Pankki ja rahanpesun torjunnassa Rahanpesun selvittelykeskus. "Yhden luukun" periaatteesta seuraisi tehokkuushyötyjä, kun kyse on saman tiedon raportoinnista useammalle viranomaiselle, mutta tämä edellyttäisi raportointivaatimusten yhtenäistämistä.

Lisäksi lakisääteisiä vakuutuksia tarjoavien organisaatioiden osalta ei 6 momentissa voida tarkoittaa sitä, että Finanssivalvonta vastaisi tietojen kuvaamisesta palvelutietovarantoon.

Asiointivaltuuspalvelu

FK osallistuu KaPaan kuuluvaan asiointivaltuuspalvelun kehittämishankkeeseen (RoVa). Rooleja ja valtuutuksia koskeva asiointivaltuuspalvelu todennäköisesti hyödyttäisi finanssialaa erilaisissa asiakaspalvelutilanteissa. FK on kokoamassa finanssialan valtuutustilanteista tyyppitapauksia, joiden perusteella voidaan käynnistää VRK:n kanssa valtuutusrekisterin käyttöä koskevia jatkohankkeita.

Asiointivaltuuspalvelun on tarkoitus parantaa merkittävästi myös mahdollisuuksia sähköiseen yrityksen puolesta asiointiin ja oikeushenkilön puolesta asiointi olisi tarkoitus tulevaisuudessa myös toteuttaa asiointivaltuuspalvelun avulla. Tämä edellyttää organisaation tunnistamista koskevan sääntelyn ja palvelutuotannon kehittämistä edellytyksenä KATSO-palvelun sulauttamiselle tunnistuspalvelun ja asiointivaltuuspalvelun yhdistelmään. FK pitää lähtökohtaa kannatettavana, mutta eIDAS-asetuksessa tarkoitettujen notifiointien tulee olla yksityisille tunnistuspalveluiden tarjoajille vapaaehtoisia.

Palvelunäkymät

Esimerkiksi TRAFIn ohella vakuutusyhtiö voi olla palvelunäkymien käyttäjäorganisaatio ja

tarjota palvelunäkymään tunnustautuneelle henkilölle häntä ja hänen asiointiaan koskevia henkilö- ja muita tietoja, kuten ajoneuvovakuutuksia koskevia tietoja, palvelunäkymää käyttäen.

Palvelunäkymässä tietojen yhdistämisen pitää olla mahdollista siten, että tarvittavat tiedot saadaan tuotua eri lähteistä yhteen paikkaan tekniikkaa hyväksikäyttäen. Kansalaisen on voitava valtuuttaa myös yritys näkemään ja tarvittaessa noutamaan palvelunäkymään toimitettuja tietokokonaisuuksia.

Finanssialan keskusteluissa korostuu usein myös kiinteistö- ja asuntotietojen keskeisyys. Näiden tietojen tuomista kansalaisten ja yritysten palvelunäkymiin sekä finanssialan yritysten mahdollisuuksia hyödyntää näitä tietoja tehokkaasti yhdistellen eri lähteistä myös omisa järjestelmissään, pidetään yhtenä ratkaisevana tekijänä sille, että finanssialan yritykset lähtevät tuomaan omia palveluitaan palvelunäkymään.

Viestinvälityspalvelun käyttö

Viestinvälityspalvelua voisivat käyttää viranomaisten ohella myös muut julkista hallinto- tai palvelutehtävää hoitavat niiden hoitaessa julkista tehtävää. Rajausta on ongelmallinen vakuutusyhtiön hoitaessa lakisääteisiä liikennevakuutuksia, koska samassa yhteydessä myönnetään myös vapaaehtoinen ajoneuvovakuutus (Kasko). Käytännössä viestinvälityspalvelua hyödynnettäessä on hankala teknisesti erottaa lakisääteistä vakuutusta koskevat ja vapaaehtoista vakuutusta koskevat viestit eri kanaviin, vaikka viestin vastaanottaja on sama henkilö. Ensin mainitussa tilanteessa viestinvälityspalvelua voitaisiin käyttää, mutta jälkimmäisessä ei.

Rajausta tulisi tarkentaa siten, että tämänkaltaisissa asiointitilanteissa viestinvälityspalvelua voitaisiin käyttää myös yksityisoikeudellisen palvelunoson yhteydessä.

3 Sähköinen asunto-osakerekisteri

Lopuksi FK haluaa myös tässä yhteydessä tuoda esille sen, että FK pitää erittäin tärkeänä kattavan sähköisen asunto-osakerekisterin rakentamista vuoteen 2018 mennessä. Asunto-osakerekisteriin tulee kerätä julkista luotettavuutta nauttivat omistus- ja vallinnanrajoitustiedot sekä mahdollisimman kattavasti perustiedot esimerkiksi asunto-osakeyhtiöistä, huoneistoista ja korjaustiedoista. Sähköinen asunto-osakerekisteri hyödyttäisi kymmeniä viranomaisia, tuhansia yrityksiä ja miljoonia kansalaisia ja olisi siten omiaan lisäämään sähköistä asiointia julkisissa ja yksityisissä palveluissa.

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO

Lea Mäntyniemi